

Biện pháp nâng cao vai trò của hiệu trưởng trong xây dựng trường học hạnh phúc tại các trường trung học cơ sở huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An

Dương Thanh Minh*

Phòng GD và ĐT huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An

Received: 20/10/2024 ; Accepted: 26/10/24 ; Published: 6/11/2024

Abstract: The leadership role of the school Principal is increasingly receiving attention, requiring the Principal to lead the school and adapt to the innovative requirements of practice building a happy school. This article presents measures to enhance the role of principals in building happy schools at secondary schools in Vĩnh Hưng district, Long An province.

Keywords: Measures, roles, principals of secondary schools, happy schools

1. Mở đầu

Xây dựng trường hạnh phúc (XDTHHP) là quan điểm đổi mới, là xu thế toàn cầu và là đích đến của tất cả các nền giáo dục trên toàn thế giới. Để XDTHHP, thì vai trò của HT (HT) là vô cùng quan trọng, điều đó phụ thuộc nhiều vào năng lực, kinh nghiệm quản lí của HT. HT chính là người trực tiếp gieo hạt mầm hạnh phúc vào ngôi trường của mình, là người tạo ra các giá trị hạnh phúc và bản sắc riêng của nhà trường; là người đóng vai trò quyết định trong việc dẫn dắt, định hướng, khởi nguồn, tổ chức, kiến tạo, lan tỏa hạnh phúc trong nhà trường.

Sau hơn 15 năm triển khai thực hiện phong trào thi đua xây dựng “*Trường học thân thiện, học sinh tích cực*” và bước đầu thực hiện mô hình xây dựng “*Trường học hạnh phúc*”, tại các trường trung học cơ sở (THCS) huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An đã và đang đem lại nhiều kết quả tích cực, môi trường văn hóa ứng xử trong các trường học được cải thiện, chất lượng giáo dục toàn diện được nâng lên, các giá trị bản sắc riêng của nhà trường được xây dựng và ngày càng hoàn thiện; góp phần rất quan trọng vào việc thực hiện các mục tiêu đổi mới giáo dục.

2. Những biện pháp nâng cao vai trò quản lý của HT, đối với việc xây dựng và duy trì môi THHP ở các trường THCS huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An

2.1. Đa dạng các kênh truyền thông về XDTHHP tới các đối tượng bên trong và bên ngoài.

Biện pháp này giúp HT truyền tải những giá trị chuẩn mực, tầm nhìn và sứ mệnh của nhà trường tới các đối tượng bên trong và bên ngoài nhà trường, nhằm tạo sự đồng thuận và huy động các nguồn lực vật chất và tinh thần cho việc xây dựng và duy trì

trường học hạnh phúc.

Nội dung biện pháp

HT xây dựng hệ thống sứ mạng, giá trị, tầm nhìn gắn với bối cảnh đổi mới giáo dục và đa dạng hóa các hình thức quảng bá sứ mạng, giá trị, tầm nhìn và hệ thống mục tiêu của nhà trường. Đa dạng các kênh truyền thông về XDTHHP tới các đối tượng bên trong và bên ngoài thông qua các cuộc họp chính thức và không chính thức để truyền tải các thông điệp, giá trị, sứ mệnh và tầm nhìn mà nhà trường đang hướng tới, nhằm huy động các lực lượng bên trong và bên ngoài nhà trường thực hiện các nội dung XDTHHP.

Cách thực hiện biện pháp

HT XDKH XDTHHP để triển khai thực hiện trong đơn vị và công khai với cộng đồng xã hội.

Tổ chức quán triệt đội ngũ CB, GV, NV các quy định của nhà giáo về đạo đức nhà giáo; về THHP trong sinh hoạt chuyên môn của hội đồng sư phạm, sinh hoạt công đoàn hàng tháng; triển khai có hiệu quả cuộc vận động *Nhà giáo mẫu mực – Học sinh thanh lịch*”.

Đa dạng hóa các hình thức và nội dung tuyên truyền về THHP trong đội ngũ công đoàn viên qua tổ chức Công đoàn nhà trường; Phát huy vai trò của đội ngũ công tác viên tuyên truyền và đoàn viên công đoàn; phát động phong trào người tốt việc tốt, gương điển hình tiên tiến trong phong trào thi đua xây dựng “*Trường học hạnh phúc*”.

2.2. Thường xuyên thu thập thông tin bằng con đường chính thức, không chính thức để đánh giá môi trường nhà trường theo tiêu chuẩn trường học hạnh phúc

Biện pháp này giúp HT đánh giá được mức độ,

tiến độ trong quá trình triển khai thực hiện, từ đó có những điều chỉnh kế hoạch phù hợp với tình hình thực tế tại đơn vị, đảm bảo được mục tiêu đề ra.

Nội dung giải pháp

HT XDKH, chiến lược thu thập thông tin từ các nguồn khác nhau, từ học sinh, giáo viên, nhân viên trong nhà trường, phụ huynh học sinh, các ngành đoàn thể địa phương và cộng đồng xã hội..., phân tích những thông tin tích cực, tiêu cực liên quan về các mục tiêu chiến lược phát triển giáo dục của nhà trường, từ đó đặt ra những mục tiêu thực tế phù hợp với tình hình và bối cảnh nhà trường.

Cách thực hiện

Thành lập tổ tư vấn của HT để thiết lập kênh thông tin.

Nâng cao đời sống tinh thần, tổ chức nhiều hoạt động tập thể mang tính gắn kết tập thể, xây dựng khối đại đoàn kết trong đơn vị.

Khích lệ, động viên GV, NV tích cực tham gia vào công việc trong trường và luôn tạo cơ hội, tạo điều kiện cho mọi thành viên trong trường thể hiện tốt nhất năng lực của họ. HT phải thường xuyên theo dõi những mối bất hòa trong nội bộ và ngăn chặn các mối bất hòa trước khi trở nên nghiêm trọng.

Tổ chức các diễn đàn đối thoại với học sinh, với thầy cô giáo về xây dựng nội quy lớp học, nội quy, kế hoạch giáo dục của nhà trường và cả kế hoạch giảng dạy của giáo viên bộ môn.

Thiết lập hệ thống góp ý về các hoạt động nhà trường đặt tại các vị trí thuận lợi trong sân trường, cổng trường

Thường xuyên kiểm tra, giám sát việc tổ chức thực hiện các nội dung THHP đối với các tổ chuyên môn, các tổ chức đoàn thể.

2.3. Xây dựng bộ quy tắc ứng xử trong nhà trường theo chuẩn mực THHP và điều chỉnh hành vi của các cá nhân theo quy tắc ứng xử

Biện pháp này nhằm tạo sự đoàn kết thống nhất trong nội bộ CB, GV, NV nhà trường; phát huy tiềm năng, nội lực bên trong nhà trường vì mục tiêu chung là XDTHHP

Nội dung giải pháp

HT xây dựng, hoàn thiện bộ quy tắc ứng xử trong trường học; cụ thể hóa các tiêu chuẩn, tiêu chí phù hợp với mục tiêu và giá trị nhà trường đang hướng tới.

Hiệu trưởng xây dựng quy chế làm việc, quy chế chuyên môn và bộ tiêu chí đánh giá GV, NV rõ ràng, minh bạch; tạo sự khách quan, công bằng trong nhà trường.

Cách thực hiện

HT xây dựng bộ tiêu chí trường học hạnh phúc phù hợp với đặc điểm riêng của nhà trường với 3 nội dung cốt lõi là *Yêu thương- Tôn trọng- An toàn*. Tổ chức xây dựng bộ tiêu chí THHP theo quy trình xây dựng như sau:

Bước 1. Tổ chức hội nghị giới thiệu mô hình trường học hạnh phúc và các tài liệu về mô hình THHP cho CB, GV, NV nhà trường và cho học sinh nhà trường thông qua hoạt động trải nghiệm, sinh hoạt tập thể.

Bước 2. Lấy ý kiến cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh và phụ huynh học sinh nhà trường về bộ tiêu chí XDTHHP.

Bước 3. Tổng hợp kết quả phiếu lấy ý kiến, xây dựng thành bộ tiêu chí XDTHHP riêng của nhà trường.

HT tổ chức các buổi tọa đàm, hội thảo về các nội dung bộ tiêu chí trường học hạnh phúc của đơn vị, tạo sự thống nhất cao trong đội ngũ, quyết tâm xây dựng thành công “*Trường học hạnh phúc*” để “*Thầy cô hạnh phúc*” và “*Học sinh hạnh phúc*”.

Quan tâm quản lý nhân sự, phân công hợp lý, tạo mọi điều kiện thuận lợi về thời gian và kinh phí cho GV, NV nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, chính trị; tạo môi trường cho giáo viên đề xuất những ý tưởng mới, những cách làm hay; đặt niềm tin vào giáo viên trẻ, phát huy kinh nghiệm những giáo viên có thâm niên. Kịp thời phát hiện, tôn vinh và biểu dương, khen thưởng những tấm gương nhà giáo tận tụy, mẫu mực, có thành tích trong giảng dạy, nghiên cứu, học tập và sáng tạo để lan tỏa trong nhà trường, trong địa phương và cộng đồng xã hội, góp phần tạo động lực phấn đấu trong đội ngũ, XDTHHP.

2.2.4. Gương mẫu thực hiện hành vi văn hóa, chuẩn mực trong môi trường nhà trường để giáo viên và học sinh noi theo

Giải pháp này nhằm hướng tới xây dựng hình mẫu đại diện cho những giá trị, chuẩn mực mà nhà trường đang xây dựng và hướng tới.

Nội dung giải pháp: Trong xây dựng văn hóa nhà trường, HT đóng vai trò là trung tâm, là chủ thể, quyết định đến sự hình thành và phát triển văn hóa nhà trường. Do đó, người HT phải là người gương mẫu, đi đầu cho những giá trị chuẩn mực mà nhà trường xây dựng. HT phải là tấm gương sáng về đạo đức nhà giáo, đồng thời cần phải hướng tới những giá trị có tính biểu tượng, thể hiện mục tiêu khát vọng mà tập thể nhà trường hướng tới.

Cách thực hiện

HT xây dựng nội quy làm việc, quy chế cơ quan; phân công trách nhiệm rõ ràng trong tập thể ban lãnh

đạo, các tổ chức trong nhà trường như công đoàn, tổ chuyên môn, Đội thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh.... Đề cao vai trò của tập thể trong quyết định các vấn đề quan trọng của nhà trường trên tinh thần tập trung dân chủ; khảo sát ý kiến của tập thể trước khi đưa ra các quyết định; ban hành các văn bản ngắn gọn súc tích, dễ hiểu, dễ thực hiện.

XDKH hành động, bản cam kết cá nhân, niêm yết công khai để tập thể nhà trường, các đoàn thể trong nhà trường, phụ huynh học sinh và xã hội giám sát.

Thường xuyên thực hiện tự phê bình và phê bình thật thà, khiêm tốn trước tập thể hội đồng trường, sẵn sàng nhận trách nhiệm trước học sinh, phụ huynh học sinh và xã hội trong các hoạt động của nhà trường; xây dựng lối sống giản dị, hòa đồng với mọi người, không đố kỵ, gây gây bè phái làm mất đoàn kết nội bộ.

Xây dựng quy chế thi đua, khen thưởng khách quan, công bằng,

Kịp thời nắm bắt đời sống vật chất, tinh thần; chia sẻ những khó khăn, vất vả trong cuộc sống thường ngày, trong công việc; trong đối thoại không sử dụng mệnh lệnh,

Tổ chức các diễn đàn đối thoại với giáo viên, học sinh, cha mẹ học sinh về các vấn đề của nhà trường; xây dựng các hợp thư góp ý, hình thức góp ý. Tích cực tham gia các hoạt động xã hội như: ngày chủ nhật xanh, hiến máu tình nguyện .....để tạo sự gắn với với các lực lượng trong và ngoài nhà trường.

Bố trí các nguồn lực kinh phí cho việc tổ chức các hoạt động trong nhà trường như hội họp, vui chơi, tham quan; sinh hoạt chuyên môn.....

2.2.5. Phối hợp với các lực lượng giáo dục nhà trường, gia đình và xã hội trong việc xây dựng và duy trì môi trường học hạnh phúc

Giải pháp này nhằm thực hiện mục tiêu XDTHHP.

Nội dung giải pháp

Phối hợp với các lực lượng bên trong nhà trường, phát huy nguồn lực nội tại, sức mạnh của tập thể hướng tới các giá trị của THHP.

Chủ động phối hợp, huy động các nguồn lực bên ngoài nhà trường như cha mẹ học sinh, cấp ủy, chính quyền và các đoàn thể địa phương; các doanh nghiệp, nhà hảo tâm nhằm xây dựng cơ sở vật chất cho trường học đảm bảo an toàn; phối hợp tốt ba môi trường trong giáo dục học sinh.

Cách thực hiện

HT củng cố các tổ chức đoàn thể, bộ phận trong nhà trường như tổ chức chuyên môn, công đoàn, đoàn thành niên, tổ tư vấn tâm lý học đường.... Ngoài ra,

để XDTHHP, ít áp lực cho học sinh thì việc đồng nhất quan điểm, phương pháp giáo dục giữa gia đình.

Coi trọng mối quan hệ với phụ huynh học sinh, làm cho học tích cực đồng hành với nhà trường trong việc giáo dục học sinh. Tạo lập mối quan hệ đồng thuận giữa nhà trường với phụ huynh học sinh, tạo điều kiện thuận lợi nhất để cha mẹ học sinh được tham gia vào các hoạt động giáo dục của nhà trường,

Thường xuyên trao đổi với phụ huynh về các nội dung của lớp, của trường qua tin nhắn nhóm Zalo, Facebook hay của cá nhân học sinh qua liên lạc điện tử sẽ đơn đốc được học sinh thực hiện nề nếp học tập ở lớp cũng như ở nhà, động viên kịp thời những học sinh có nhiều cố gắng

Tham mưu cấp ủy, chính quyền địa phương đầu tư xây dựng CSVC, trang thiết bị đảm bảo cho hoạt động giáo dục, hướng tới đầu tư xây dựng CSVC đồng bộ, khang trang, hiện đại; xây dựng trường học đạt tiêu chuẩn “*Trường học hạnh phúc*” gắn với việc xây dựng trường đạt chuẩn quốc gia, trường học “*Xanh – Sạch – Đẹp – An toàn – Thân thiện*” và phong trào xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh của địa phương.

3. Kết luận

XDTHHP là một quá trình lâu dài, đòi hỏi sự kiên trì và chịu sự chi phối bởi những yếu tố chủ quan, khách quan khác nhau, trong đó những yếu tố chủ quan, đặc biệt là nhận thức của nhà giáo, mối quan hệ tích cực trong tập thể sư phạm, sự quyết tâm của HT trong việc XDTHHP giữ vai trò đặc biệt quan trọng. HT là người phát hiện, khơi gợi sự sáng tạo của giáo viên và học sinh, kết nối các bên liên quan trong trường học, kết nối trường học với cộng đồng và tạo nên trường học hạnh phúc.

Tài liệu tham khảo

1. - Ban Chấp hành TƯ Đảng (2013). *Nghị quyết số 29- NQ/TW “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội.

2.- Công đoàn ngành giáo dục Việt Nam (2019). *Hướng dẫn các đơn vị trường học tổ chức và tham gia XDTHHP theo “Kế hoạch nâng cao năng lực ứng xử sư phạm, đạo đức nhà giáo trong tình hình mới*

3- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008). *Chỉ thị “về việc phát động phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”*. Ban hành kèm theo Chỉ thị số 40/2008/CT-BGDĐT ngày 22/7/2008.

4- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019). *Quy định quy tắc ứng xử trong các cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên*. (Thông tư số 06/2019/TT-BGDĐT ngày 12/4/2019). Hà Nội.